

Činnost jezdeckva při průlomu na soluňské frontě v září 1918.

V moderní válce je nejcharakterističtějším a nejvýhodnějším úkolem pro armádní jezdeckvo využití úspěchu, dosaženého na frontě armády.

Při průlomu nepřátelské fronty může jezdeckvo přinést velký užitek tím, že rozšíří úspěch. Je-li vrženo kupředu, může i poměrně slabé jezdeckvo přehradit důležité směry, zdržovat příchod nepřátelských záloh, uvést v nepořádek tyl a odříznout protivníku ústupové cesty. Při tom čím je nepřátelský duch více otřesen, tím větší jsou naděje na úspěch takové jezdecké operace.

Jednou z nich je výborně založená a skvěle provedená, značně složitá i dlouho trvající operace francouzského jezdeckva po průlomu německo-bulharské fronty v září a říjnu 1918.

O této operaci se někde soudí, že tak velkého úspěchu bylo možno dosáhnout jenom proto, že duch hlavního protivníka na této frontě, t. j. bulharské armády, byl neobyčejně pokleslý. Proti tomu lze však namítnout, že právě použití jezdeckva do tylu protivníka v takové chvíli svědčí o jeho obrátném použití.

Operace ta je zajímavá nejen po stránce všeobecné, ale zvláště proto, že byla provedena za podmínek pro jezdeckvo neobyčejně nevýhodných. Terén byl silně hornatý a roční doba — podzim — vyznačuje se v onom kraji chladným a deštivým počasím. Činnost jezdeckva byla tím neobyčejně ztížena a byla pro ně velmi obtížnou zkouškou, ale přestálo ji skvěle.

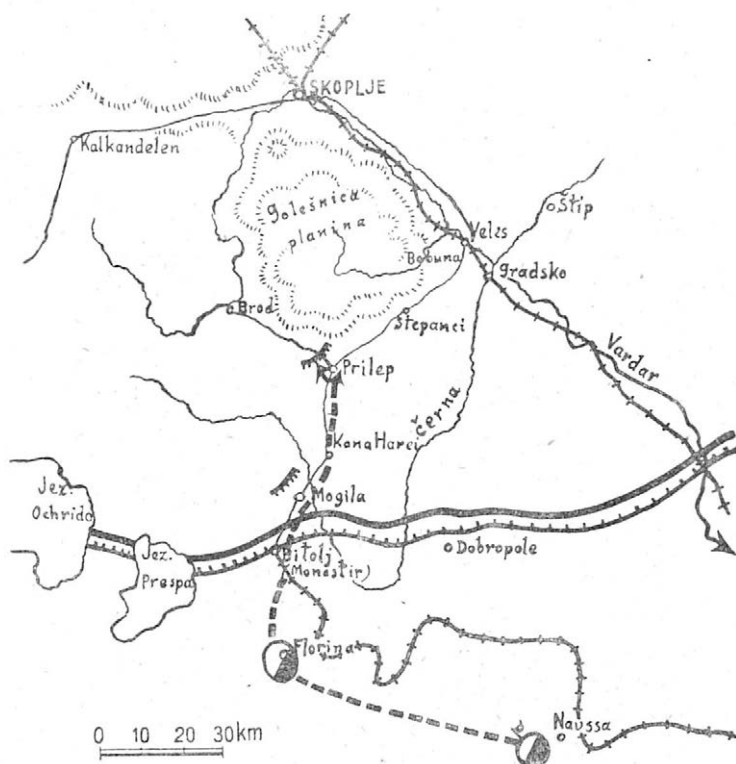

V září 1918 byla všeobecná situace na makedonském válečném území tato: Německo-bulharské armády držely tak zvanou soluňskou frontu od východu na západ ve vzdálenosti asi 40—60 km na sever od soluňské rovnoběžky. (Náčrt 1.)

„Východní“ francouzská armáda (l'armée d'Orient) bránila frontu od ohybu řeky Černé po jezero Ochridské. Na východ od ní byla srbská a anglická vojska, na západ Italové. Nepřítel držel frontu k východu od řeky Vardaru dvěma bulharskými armádami k západu odtud 11. německou armádou, která se však skládala téměř výhradně z bulharských vojsk.

Duch vojska na obou stranách. Zatím co dohodová vojska, třebaš unavená, doufala po vystoupení Spojených států ve vítězství, byla bulharská armáda nezádržně na cestě k rychlému rozkladu. Nedostatek v zásobování potravinami, oděvem i obuví, všeobecná únava

způsobovaly mezi Bulhary desorganisaci. Některé jednotky se bouřily, vypovídaly poslušnost, ba dokonce i střílely po svých důstojnících. Doma v Bulharsku byla všeobecně nálada proti pokračování ve válce. Pro zjevné hospodářské vykořisťování Bulharska Německem a vlivem houževnaté dohodové propagandy stával se bulharský národ čím dále tím revolučnějším.

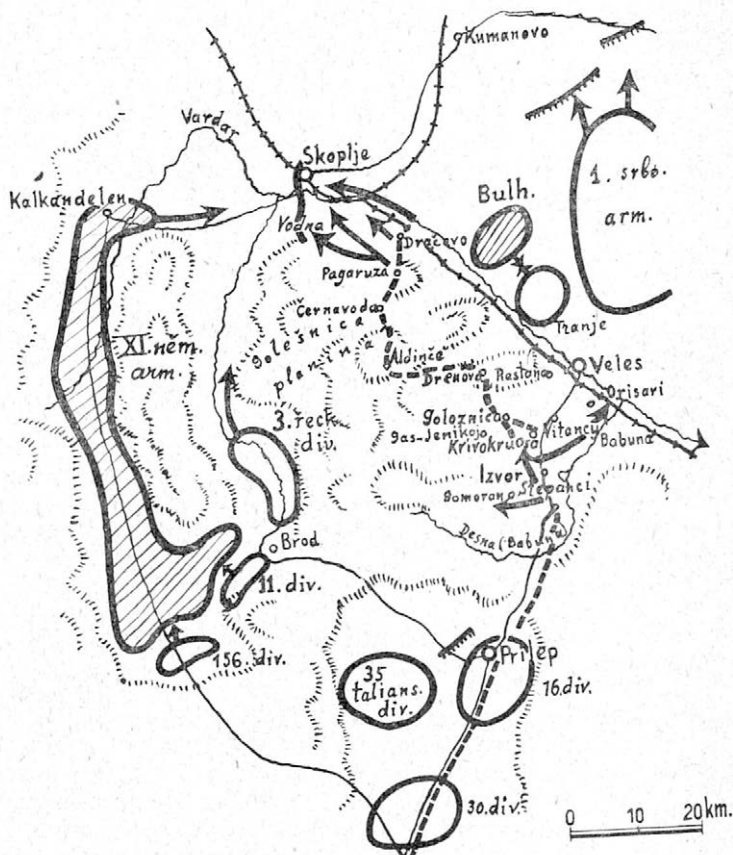
Náčrt 1.

Terén. Terén je velmi hornatý a neschůdný, má velmi málo sjízd-ných cest, hodicích se k přesunům větších sil. Silniční síť byla taková, že celé velké skupiny sil byly závislé na malém počtu komunikačních uzlů. Jedním z takových byl Monastir (Bitolj), kam se sbíhalo několik silnic od severozápadu, severu a severovýchodu. Na severovýchod od Mo-nastiru byl terén zvláště neschůdný a výhodný pro obranu. Teprve na 100 km od Monastiru, údolím řeky Vardaru, šly další silnice a tudy pro-cházela i jediná železnice, spojující Soluň se Skopljí a dále přes Niš s Du-najem. Ve Skoplji bylo též stanoviště štábu generála von Scholze, kte-rému podléhala s hlediska operativního 11. německá a 1. bulharská armáda.

Dohodový operační plán. Operační plán Spojenců záležel v tomto: útočit ve středu fronty hlavním úsilím ve směru na Dobropolje-Gradsko a současně demonstrovat na křídlech. Gradsko bylo bodem nejvyšší důležitým, neboť tam byly hlavní sklady pro celou frontu. Po průlomu bylo úmyslem rozšířit úspěch a přehradit 11. německé a 1. bul-

harské armádě ústupové cesty. Směr útoku byl výhodný s hlediska překvapení, neboť vedl nejobtížnějším terénem, kde proto Bulhaři neočekávali spojeneckého útoku a drželi frontu jen slabými silami, rozloženými na jediném vybudovaném postavení. Zároveň byl však zvolený směr nejobtížnějším pro útok. Proto bylo rozhodnuto provést průlom u Dobropolje a pak vést druhý úder západněji, v prostoru Monastiru; teprve odtud vrhnout pak do nepřátelského týlu armádní jezdecko. Nejbližším úkolem jezdeckta bylo dobýti Prilepu.

Zvláštní situace na počátku operací. (Náčrt 2.) Velitel jezdecké skupiny francouzské východní armády generál Juinot-Gambetta byl již 14. července upozorněn na nastávající ofensivu, a proto mohl včas učinit přípravy k zasazení jezdeckta.

Náčrt 2.

Jezdecká skupina měla toto složení: 1. pluk afrických jízdních myslivců (4 eskadrony) s četou děl 37 mm, 4. pluk afrických jízdních myslivců (3 eskadrony) s četou děl 37 mm, pochodový pluk marockých spahiů (5 eskadron a 1 kulometná eskadrona) s četou děl 37 mm, dva oddíly obrněných aut s kulomety.

12. září se počalo jezdecktvo soustřeďovat. Oba pluky jízdních myslivců odešly z Nanssy, aby se spojily se spahii, povolanými z Albanie k Florině. Přesun byl pečlivě skryt před nepřátelským letectvem. Průzkum cest k nástupu u Monastiru a v prostoru na východ odtud byl proveden závčas a zcela tajně.

První dotyk s protivníkem. 15. září začal boj u Dobropolje současnými útoky na křídlech. 21. září dostala jezdecká skupina rozkaz postoupit k frontě. Prvním pochodem, provedeným za účelem utajení v noci, dostal se na půl cesty z Floriny do Monastiru. 22. září dosáhla Monastiru. Od 1. pluku myslivců vyslán přezvědný oddíl k severu s úkolem vyhledat přístupy na Prilep a zjednat dotyk s protivníkem. 22. září dosáhla též francouzská pěchota Kanatlarci. Protivník ustupoval. Při rozedření 23. září vyslala jezdecká skupina předvoj dvou eskadron myslivců s oddílem obrněných aut a sapéry a levý boční voj o 1 eskadroně spahiů na výšiny na západ od silnice Monastir—Prilep a pak se celá hnula kupředu.

Pochod přes bývalou frontu byl velmi pomalý, neboť sapéri musili dělat mnohé průchody drátěnými překážkami. Byl zjedнан dotyk s protivníkem. Bulhaři napadení bočním vojem drželi se ještě na výšinách severozápadně od Mogule. Na východním břehu řeky Černé nepřítel rychle ustupoval a u Topolčan zajal předvoj něco nepřátel.

Nový rozkaz jezdecké skupině. Velitel francouzské východní armády generál Henrys vrhl jezdeckou skupinu na jih od Kanatlarci. Původně se mysliło, že se levé křídlo armády hne na severovýchod; teprve proto, že bulharská fronta na východě byla proražena, zatím co se 11. německá armáda ještě držela v svých postaveních, byl jezdecké skupině dán úkol dosáhnout Skoplje, jež uzavírala soutěsku Kalbandelenskou. Soutěska ta byla jedinou ústupovou cestou pro 11. německou armádu.

Na základě tohoto rozkazu vyslal generál Juinot-Gambetta 1. pluk myslivců směrem na Topolčany a Prilep s úkolem přetrnout cesty, vedoucí k tomuto městu od severu a západu. Pluk spahiů měl následovat k témuž bodu vpravo od 1. pluku, 4. pluk myslivců měl postupovat za spahii.

Dnem 23. září dosáhlo jezdecktvo čelními prvky Prilepu. Bulhaři ustoupili na sever. K průzkumu ve směrech Prilep-Veles a Prilep-Brod bylo vysláno po jedné četě myslivců s obrněnými auty.

Manévr na Skoplje. Provádějíc rozkaz, mělo se francouzské jezdecktvo pohybovat přes výšiny Golešnice planiny ke Skoplji. Sotva však byl postup zahájen, dostal se předvoj skupiny (4. myslivecký pluk) do dělové palby s výšin severozápadně od Prilepu. Sesedl ihned s koní a zahájil útok. Ale do 14 hodin 24. září se mu nepodařilo postoupit. Zatím, poněvadž se k Prilepu dostala 11. francouzská koloniální divise, která měla vystřídat předvoj jezdecké skupiny, byl proveden průzkum cesty z Prilepu na Stepanci za účelem obejít protivníka od východu. Poněvadž byl odpor Bulharů na této cestě slabý, bylo rozhodnuto postupovat na Stepanci a Veles a dále podle situace po pravém anebo levém břehu Vardaru na Skoplje.

V té době dostal velitel jezdecké skupiny zprávu, že velitel armády sestavil zvláštní oddíl pod velením francouzského generála Franié, vybavený automobilovými dopravními prostředky k postupu na Veles i Skoplje a k podpoře jezdecké skupiny.

Generál Juinot-Gambetta se rozhodl postupovat po silnici na Veles do Babuny a dále se stočit na severozápad ke Skoplji. Cestou na Stepanci byl vyslán nový předvoj (pluk spahiů s obrněnými auty) a starému předvoji ponechána volnost manévru k přerušení boje a připojení k hlavním silám. Tento rozkaz ukazuje rovněž velmi obratné použití jezdeckta, neboť jednou z hlavních vlastností této zbraně na rozdíl od pěchoty je schopnost rychle a bez nesnází přerušit boj.

V 17 hod. 24. září (náčrt 2) vyrazily hlavní síly k Stepanci; starý předvoj za pomoci pěchoty 41. koloniální divise přerušil boj a připojil se k hlavnímu voji. Nový předvoj porazil protivníka, zajal něco jeho příslušníků, dobyl kořisti a obsadil Stepanci. K 2. hodině hlavní voj, uraziv 30 km, došel do prostoru jižně od Stepanci, zjednav vpravo styk se srbskými vojsky.

V 7 hod. 25. září vydal velitel skupiny rozkaz pro další operaci. Hlavní voj měl zůstat v soutěsce řeky Desny (Babuny), předvoj pak pokračovat v postupu, vyslat průzkum na horu Babunu a na Krivokrusu; bočný voj měl jít na Gomoran. K 9. hodině dosáhl předvoj hory Babuny, valný voj Izvora. Poněvadž se zjistilo, že Vitanci, Gas Enikoj a Gomoran jsou obsazeny Bulhary s dělostřelectvem, bylo předvoji nařízeno, aby nepřítel zahnal. S pomocí srbské pěchoty od 1. srbské armády byl nepřítel zahánán z Krivokrusy a Goloznice a valný voj dorazil do Gas Enikoj.

26. září bojovala 1. srbská armáda u Velesu, kde se Bulhaři drželi v Rastani a Orizari. Zatím nemohl velitel skupiny čekat, až Srbové ovládnou přechody přes Vardar a Velesu. Byl by se mohl opozdit ke Skoplji, neboť dostal zprávu, že 11. armáda zahájila už ústup soutěskou Kalbandenskou. Uvědomiv si správně, že hlavní vlastností jezdeckta je rychlost, jíž především je třeba k dané situaci využít, rozhodl se pustit se horským masivem Golešnica planiny ke Skoplji. Kromě toho měla jezdecká skupina zprávy, že přes Drenovo, Paligrad a Dračevo ke Skoplji vede vozová cesta.

Vzhledem k tomu, ačkoli dvoudenní zásoba potravin a píce byla již spotřebována a poněvadž oddíl Tranié měl za svítání dorazit ke Stepanci, rozhodl se generál Juinot-Gambetta k postupu po uvedené cestě přes Golešnica planinu.

Předvojem byl 1. myslivecký pluk.

K poledni dosáhl valný voj Goloznice. Zde se však ukázalo, že zprávy o cestách, na neštěstí nepotvrzené průzkumem jezdeckým, jsou nepřesné. Cesta se proměnila v bídnou stezku a na konec v pěšinku sotva znatelnou mezi kamením, po níž bylo nutno vést koně za uzdu mezi skalami a na srázech nad propastmi.

Ve 20 hod. 26. září dosáhla skupina Drenova. Zde byla zastávka a mělo se pokračovat v noci při měsíčku. Došly zprávy, že protivník na sklonku dne vyklidil Veles a že 11. německá armáda ustupuje od Kalbandelenu na Skoplje. O půlnoci zahájen znovu postup po velmi bídné cestě, po rozrytých svazích hor, porostlých křovinami.

V Aldinče byl odpočinek nezbytný jak unaveným lidem a koním, tak pro to, aby se počkalo na pluk spahiů, který se zúčastnil se Srby boje u Velesu a zůstal proto pozadu. V Aldinče bylo možno nakrmit lidi i koně z místních zdrojů.

Velitel skupiny se ustanovil na tomto plánu dobytí Skoplje. Rozhodl se postoupit od Aldinče na Černavodu a Pagaruzu. Odtud dirigovat pluk

spahiů na horu Vodna a s pluky mysliveckými postupovat na Dračevo a dále ke Skoplji, podle situace buď po pravém anebo po levém břehu Vardaru.

Tato snaha generála Juinot-Gambetty — postupovat na frontě co možná široké — zcela odpovídala situaci a vlastnostem jezdeckta. Za prvé měl možnost, neustále obchvacuje protivníka a ohrožuje jeho ústupové cesty, nutit jej k tomu, aby bez boje vyklizoval svá postavení, za druhé působil na ducha protivníka, vzbuzuje v něm dojem, že proti němu jdou síly mnohem větší, než byly ve skutečnosti. Že tomu bylo opravdu tak, je vidět z hlášení jednoho z bulharských velitelů, který psal: „v našem týlu se objevily masy francouzského jezdeckta s velkým množstvím kulometů“. Zatím tyto „masy“ činily všeho vsudy 12 eskadron.

V 8 hod. 28. září dosáhla jezdecká skupina Černovody a po odpočinku dorazila k 22. hodině předvojem do Dračeva a valným vojem do Pagaruzy. Ve 4 hod. zrána byl vyslán průzkum a na základě jeho zpráv byly vydány konečné rozkazy pro útok na Skoplje.

Podle nich pluk spahiů, postupující přes horu Vodnu k přechodům, ležícím severně a severozápadně od ní, měl zatarasit Bulharům cesty z Kalkandelen na Skoplje. 1. pluk myslivců po průzkumu přechodů severně od Dračeva měl přejít Vardar a postupovat na levém břehu na Skoplje. Jednou eskadronou měl zjednat styk s oddílem generála Tranié, očekávaným od Velesu. 4. pluk myslivců měl jít na Skoplje po pravém břehu řeky podél železnice. V záloze měla zůstat jedna eskadrona 4. pluku myslivců.

Útok začal v 5 hod. ráno v husté mlze, pokrývající nejen údolí Vardaru, ale i svahy hor. Pluk spahiů narazil jižně od hory Vodna na silný nepřátelský odpor a postupoval pomalu pěšky, vyslav jednu eskadronu koňmo k obchvatu hory od západu.

4. pluk myslivců narazil ve vzdálenosti 6 km od Skoplje na obrněný vlak, musil rovněž sesednout a počal tlačit Bulhary k městu. 1. pluk myslivců přešel Vardar, ale na levém břehu byl zastaven bulharským praporem. Dal sesednout dvěma eskadronám a zbývajícimi eskadronami provedl obchvat, což přimělo protivníka k okamžitému ústupu. Ježto jezdecká skupina neměla jezdeckého dělostřelectva, šel pohyb kupředu velmi pomalu. Proto měli Bulhaři čas vyhodit do povětří sklady ve Skoplji a pod ochranou obrněného vlaku evakuovati množství železničního dopravního materiálu; rovněž velmi silně poškodili trať.

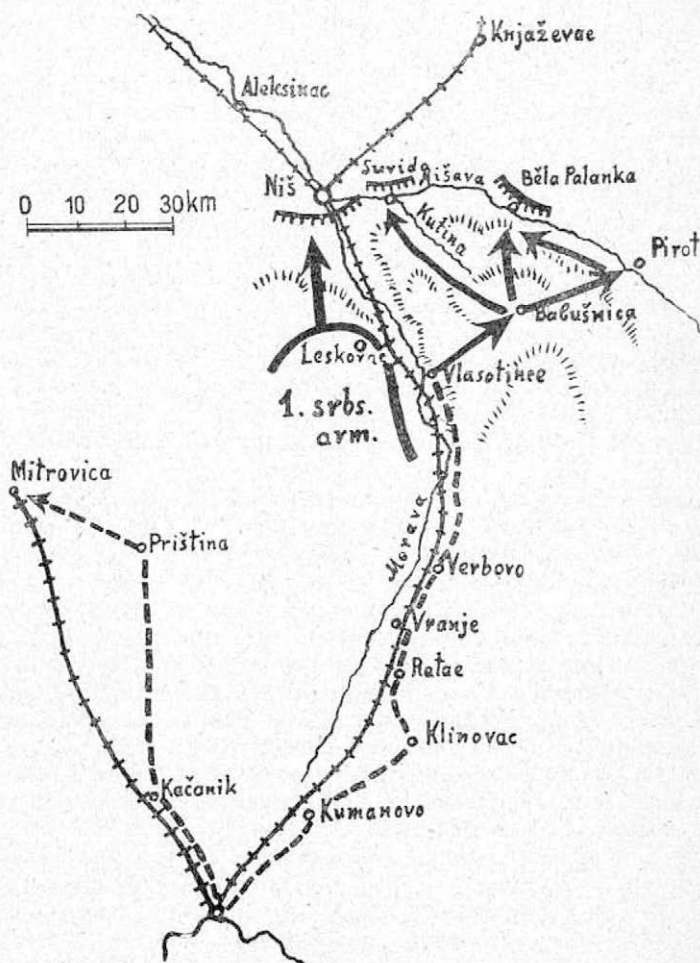
Přes to k 9. hod. dorazil 1. pluk myslivců již k východnímu okraji Skoplje, 4. pluk pokračoval v postupu podél železnice a pluk spahiů se zmocnil hory Vodna a obsadil ji jednou eskadronou, kdežto s ostatními vyrazil, aby přetel silnici z Kalkandelen do Skoplje.

V 11 hod. bylo Skoplje dobyto a jezdeckto, obsadivši výšiny, organizovalo obranu města čelem na západ. Letecký pozorovatel podal generálu Juinot-Gambettovi zprávu, že se oddíl generála Tranié blíží, ale je ještě daleko, a že Bulhaři ze Skoplje ustupují na sever.

Zatím Bulhaři, postupující od Kalkandeleny, provedli přes smělý nálet francouzského letectva útok značnými silami pěchoty na horu Vodnu, obsazenou spahi, i na západní okraj města, bráněný myslivci. Situace jezdecké skupiny se stávala velmi těžkou. Opěšalé jezdeckto mu-

silo bránit město proti přesile aspoň až do příchodu oddílu Tranié. Úkol svůj splnilo a město zůstalo ve francouzských rukou do noci s 30/9 na 1/10. V 11 hodin 1. října vstoupil do Skoplje oddíl Tranié.

Od toho okamžiku přešla skupina Juinot-Gambettova v složení: pluk spahiů, 1. pluk jízdních myslivců, do početního stavu 1. srbské armády a 4. pluk jízdních myslivců přešel do početního stavu skupiny generála Tranié, pověřené obranou Skoplje.

Náčrt 3.

1. října splnilo francouzské letectvo po prvé úkol zásobování jezdecké skupiny. Letouny byla dodána zásoba podkováků a ozubů do podkov, velmi již postrádaných po přechodu hor a pro další operace.

2. října byl pluk spahiů vržen na Kumanovo k pronásledování Bulharů ustupujících na sever.

Od Skoplje k Dunaji. (Náčrt 3 a 4.) Bulharsko prosilo o příměří a podle jednání, vedeného v Soluni, měla být 11. německá armáda odzbrojena; Spojenci získali právo průchodu bulharským územím.

Ale německé vrchní velení činilo energická opatření, aby v Srbsku vytvořilo novou frontu. Podle Ludendorffových pamětí byly k Niši odeslány 4 německé divise z Ruska, 3 rakouské divise z Ukrajiny a z italské fronty alpský sbor. Všechny tyto síly mohly klást značný odpor a Spojenci musili pospíchat, aby tyto posily rozbili po částech.

1. srbská armáda šla na Niš. Před ní postupovala jezdecká skupina generála Juinot-Gambetty. Měla jít po východním břehu Moravy, kdežto na západním postupovalo srbské jezdecktvo.

Až do Vlasotinci měli Srbi a Francouzi co dělat jen s rakouskými jednotkami, ale dále k severu se již objevily síly německé. 4. října vypudila jezdecká skupina nepřitele z Rataje a 5. října z Vrbova, při čemž dobyla zajatců a kulometů.

Pochod se dál za velmi špatných podmínek. Byla hustá mlha, lidé i koně byli nejvýš utmáceni, zásoba potravin a píce byla spotřebována, cesta byla čím dál tím horší následkem ničení, které protivník na svém ústupu prováděl. Bylo však jasně vidět, že duch nepřitele, demoralizovaného ustavičným pronásledováním, stále více upadá. Protivník opouštěl na cestě vozy, kulometry a děla, zadní jednotky vzdávaly se do zajetí. To pozdvihovalo ducha francouzského jezdecktva. 7. října, dosáhnuvši Vlasotince, zjednala skupina vlevo styk se srbským jezdecktvem, obsadivším Leskovac.

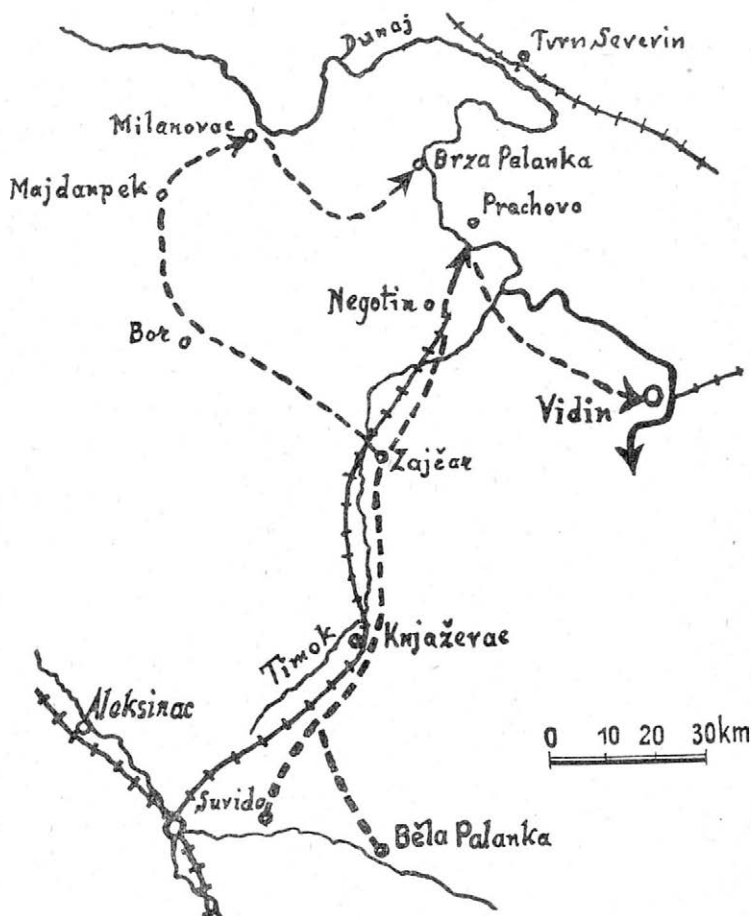
Mezitím německé posily, přicházející ze severu, snažily se dosáhnouti čáry řeky Nišavy a zřejmě se chystaly úporně brániti Niš. Současně byl zjištěn pohyb německých vojsk od severu k Pirotu, čímž vznikalo nebezpečí na pravém křídle I. srbské armády. Skupině Juinot-Gambettově bylo nařízeno, chrániti toto křídlo.

Velitel rozdělil své jezdecktvo na tři skupiny: první (pluk spahiů bez jedné eskadrony) měla se zmocnit Babušnice a pak obsadit Pírot. Potom se měla zmocnit Bela Palanky dvěma eskadronami, postupujícími po pravém břehu řeky Nišavy. Druhá skupina (pluk jízdních myslivců bez jedné eskadrony) měla jít údolím řeky Kutiny na Suvido, zmocnit se ho a postupovat dále k Niši. Třetí skupina (kombinovaná korouhev z 1 eskadrony spahiů a 1 eskadrony myslivců) měla až do Babušnice jít za první skupinou, odtud pak postupovat na Belu Palanku od jihu. Bylo třeba jednat velmi ekonomicky, neboť střelivo docházelo a nebylo možno je brzo doplnit. 9. října nepřítel udržel Babušnicu, ale 10. zahájil spěšnou evakuaci. 13. října střední skupina obsadila Belu Palanku a spahiové za svítání vzali Pírot. Levá skupina postupovala s bojem na Suvido a Niš a v okamžiku, kdy Srbové dobyli Niše, byla s nimi v těsném styku. 14. října protivník, pronásledovaný jezdecktvem, byl na plném ústupu.

Srbové postupovali na Aleksinac, francouzské jezdecktvo na Knjaževac. 16. října se v Knjaževci pokoušel zadržet německý zadní voj, ale byl spahií zahrán na sever. Pronásledování nepřestávalo.

Ježto bylo nutno bít se s pěšimi zadními voji, byl jezdecké skupině přidán jeden prapor srbské pěchoty a jedna horská baterie. Úkolem francouzského jezdecktva bylo co nejrychlejší obsazení Zaječaru, důležitého komunikačního uzlu na řece Timoku.

18. října vypudil pluk myslivců Němce ze Zaječaru; protivník ustoupil na Negotin. V Zaječaru dostal pluk samostatnou úlohu: zmocnit se měděných dolů u Boru a důležitého průmyslového místa Majdanpeku. Splniv tento úkol, stočil se pluk k Dunaji, zahnal nepřítele z Dol. Milanovce a zmocnil se pak Brzy Palanky. V pronásledování na Negotin pokračoval pluk spahiů, podporovaný srbským praporem a horskou baterií. 21. října byli Němci vytlačeni z Negotinu. Spahiové vyslali části k pronásledování na Prahovo a Radujevac a postupovali pak na Vidin.

Náčrt 4.

Tím operace jezdecké skupiny skončila. Pluky se zastavily na Dunaji a bránily nepříteli v dopravě na řece. 1. listopadu pak vstoupila I. srbská armáda do Bělehradu.

V závěru o operacích francouzského jezdeckta nutno především ukázat:

1. na ohromný výkon jezdeckta, které za 32 dní za neustálých bojů prošlo 700 km hornatým a málo kulturním krajem.

2. Nasazení jezdeckta na nepřátelské komunikace ve chvíli, kdy se prolomila fronta, bylo nejvš včasné. Lze těžko říci, co by se bylo stalo, kdyby byli Němci postačili soustředit své zálohy, čemuž právě jezdecktvo především zabránilo.

3. S hlediska operativního prokázalo jezdecktvo celé makedonské ofensivě veliké služby. Obsazení Skoplje téměř před očima ustupujících Bulharů rozhodlo o osudu 11. německé armády. Rovněž obratně a aktivně bylo organisováno zajištění pravého křídla I. srbské armády; odvrátilo se jím nebezpečí obchvatu tohoto křídla německou divisi, přišlou z Ruska a vrženou na Piroť.

4. Neméně zajímavé a poučné jsou činy skupiny Juinot-Gambettovy s hlediska taktického:

a) Velmi názorně vidíme snahu jezdeckta bojem objasnit situaci, zjistit nepřátelská křídla, vyhledat průchody v jeho sestavě, a jakmile byly nalezeny, ihned se do nich vrhnout pod ochranou jednotky, která dotud prováděla průzkum.

b) Narazivši na čelní odpor, jezdecktvo nezdržuje se bojem pěšky, nýbrž využije ihned své hlavní vlastnosti — rychlosti, přesune se na nepřátelské křídlo koňmo a tak najednou přinutí nepřítele, aby pokračoval v záhubném ústupu.

c) Velitel skupiny jako pravý jezdecký velitel velmi rychle si ujasňuje situaci a rychle se rozhoduje.

d) Jezdecktvo s úspěchem spolu pracuje s pěchotou a s motorickými prostředky, jakož i s letectvem, které je podporuje průzkumem, bojem, ba i zásobováním.

e) Značnou měrou využívalo jezdecktvo v Makedonii i v Srbsku charakteristické své vlastnosti: způsobilosti rychle přerušit boj.

f) Ale nejpoučnější a nejzajímavější je to, že jezdecktvo operující v horách s velmi omezeným počtem komunikací, přizpůsobuje i svou činnost rázu terénu. Nedrží se neustále hlavních silnic, na kterých je mohou zadržet slabé pěší zadní voje, nýbrž postupuje přes Golešnicu planinu, t. j. přímo přes hory bez cest, jsouc si vědomo toho, že obtíže pohybu i ztráta času při překonávání tohoto masivu budou plně vynahrazeny překvapením, jež u nepřítele způsobí nenadálé objevení se jezdeckta na neočekávaném místě.

OA:

10. EOA. (eskadrona obrněných aut) v bitvě na Sommě 30. července 1916.*)

Všeobecný útok na Sommě, zahájený 1. července brzy začíná váznout, oběti jsou čím dále větší. Dělostřelectvo již nestačí umlčet nepřátelské kulomety. Avšak je nutno podporovat palbou postup pěšáků. Angličané vyřešili tento problém zavedením tanků, jejichž úkolem bylo čistit bojiště před pěchotou a ničit nepřátelské samočinné zbraně. U Francouzů se věc dosud řeší (1916).

*) Podle „Revue de cavalerie“, roč. 44 (1934).